

תת"ע 8531/08/20 - מדינת ישראל נגד שי סבג

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

תת"ע 8531-08-20 מדינת ישראל נ' סבג

בפני כבוד השופטת אסתר טפטה גרדי
מאשימה מדינת ישראל
באמצעות עו"ד מלי בן זינו
נגד
נאשם שי סבג
באמצעות עו"ד משה סבג

החלטה

1. הונחה לפני טענה מקדמית לביטול כתב האישום מכח טענת הגנה מן הצדק, על פי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, וכן טענה לטעות במצב המשפטי, על פי סעיף 34 ללחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
 2. נגד הנאשם, בהליך שלפני, הוגש, ביום 26.8.20, כתב אישום בגין עבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה משנתיים, כשרישיון הנהיגה פקע ביום 22.3.17.
 3. ביום 18.5.21 כפר הנאשם בעובדות כתב האישום, וההליך נקבע לשמיעת ראיות ליום 19.12.21.
 4. ביום 20.6.21 הוגשה תשובה לכתב האישום בה העלה הנאשם טענה מקדמית של הגנה מן הצדק, בנימוק שכתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה לעקרונות הצדק וההגנות המשפטיות. כן טען הנאשם לטעות במצב המשפטי.
- בבקשה נטען שבשנת 2016 נגנב ושוכפל מספר רישיון הרכב של הנאשם, והוצמד לרכב שאינו של הנאשם. ברכב זה בוצעו עבירות תנועה רבות, בהן עבירות מהירות ונהיגה באור אדום, שתועדו במצלמות א-3, ובעיניים נרשמו על שם הנאשם דוחות, ונצברו לחובתו 40 נקודות במשרד הרישוי, שהובילו להתליית רישיון נהיגתו.
- ביום 15.1.17 בוטלו כתבי האישום נגד הנאשם, בתיקים אלה, ועברו התעבורתי נוקה. הנאשם צרף לטענתו זו אסמכתאות, בהם הודעת מפנ"א לגבי ביטול הודעות קנס, והחלטות בית משפט בהם בוטלו מספר אישומים שהיו תלויים ועומדים נגדו בבתי המשפט.
- בבקשה נטען שעל אף שכתבי האישום נגד הנאשם בוטלו, ההחלטה על כך לא דווחה לגורמים הרלוונטיים במשרד הרישוי, ונקודות החובה של הנאשם לא נמחקו על ידי משרד הרישוי, רישיונו של הנאשם הותלה, והנאשם לא היה רשאי לחדשו אלא עד לאחר ביצוע "אמצעי תיקון".

בנסיבות אלה, טוען הנאשם לטעות במצב המשפטי, כשלדבריו סבר שהוא רשאי לנהוג, נוכח ביטול האישומים והדוחות נגדו.

לאחרונה, צוין, נמחקו הדוחות ממשטרת ישראל, הועבר על כך דיווח למשרד הרישוי, משרד הרישוי הסיר את הצורך ב"אמצעי התיקון" והפיק רישיון נהיגה חדש לנאשם.

רישיון הנהיגה של הנאשם צורף לבקשה וכעולה ממנו אגרת הרישוי שולמה ביום 30.12.20, ורישיון הנהיגה בתוקף עד יום 30.6.21.

לטענת הנאשם, בנסיבות העניין יש לבטל את כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק, תוך יישום המבחן המשולש שנקבע לעניין זה בפסיקה, שצוטטה על ידו בבקשה.

לשיטת הנאשם קיימים פגמים בהליכים שהתנהלו בעניינו, ועל אף שכבר בשנת 2017 בוטלו האישומים נגדו, משטרת ישראל התרשלה ולא דיווחה על כך למשרד הרישוי, ויש בכך פגם שהוביל למצבו המשפטי בהליך שלפני.

עוד נטען שבקיומו של ההליך הפלילי, חרף הפגם, יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות. צוין שהנאשם, נהג ותיק, שומר חוק, ביצע, לכאורה, עבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע, ואין מדובר בתאונת דרכים, או נהיגה רשלנית או נהיגה בקלות ראש.

המשיבה, מנגד, מתנגדת לבקשה. בתגובה שמסרה נטען שהעבירה שמיוחסת לנאשם היא מיום 24.7.20. רישיון המבקש פקע ביום 22.3.17 והמבקש שילם את האגרה לצורך חידוש רישיונו ביום 20.12.20. קרי, ביום 24.7.20 המבקש עבר את העבירה שמיוחסת לו.

צוין שאכן בוטלו אישומים כנגד הנאשם, בגין ביצוע עבירות שנקלטו במצלמת א-3, בשל הנסיבות שפורטו בבקשה, אולם אין בביטולם כדי להשליך על הליך זה, מאחר שהמבקש ביצע את העבירה שמיוחסת לו. נטען שלמבקש לא עומדת ההגנה של טעות במצב המשפטי, שכן המבקש ציין בבקשתו שידע שאין ברשותו רישיון נהיגה תקף. לטענת המשיבה, המבקש עשה דין לעצמו, המשיך לנהוג ברכב על אף שביום 14.12.19 נרשמה לחובתו עבירה דומה, שעניינה תלוי ועומד בבית משפט השלום לתעבורה בנצרת. זאת ועוד, נטען שאשתו של הנאשם, שאוחזת ברישיון נהיגה, נסעה עמו ברכב, בעת האירוע, ובנקל יכול היה המבקש להימנע מביצוע העבירה.

צוין שטענות המבקש יכולות להשמע בהמשך ניהול המשפט, בשלב הטיעונים לעונש, ואין בהם כדי להביא לביטול כתב האישום נגדו.

הכרעה

5. טענת הגנה מן הצדק מעוגנת בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, שקובע כי על מנת לחסות תחתיו, יש להוכיח כי:

"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי, עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית".

בפרשת בורוביץ (ע"פ 4855/02) התווה בית המשפט את המבחן התלת-שלבי לבחינת החלה של טענת 'הגנה מן הצדק' (ראה לעניין זה י' קדמי, בספרו 'על סדר הדין בפלילים', חלק שני, הליכים שלאחר הגשת כתב אישום, א, מהדורה מעודכנת, תשס"ט-2009, עמ' 11344-1339) כלהלן:

1. זיהוי הפגמים שנפלו בהליכים.

2. בחינה האם בקיומו של ההליך חרף הפגמים, יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות.

3. בחינה האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב האישום.

בהתאם להלכה, עסקינן בטענה שהתקבלה רק במקרים נדירים, ויש להפעילה במשורה (ע"פ 459/05).

6. שקלתי את טענות הצדדים, והגעתי למסקנה שאין כל הצדקה לביטולו של ההליך המתנהל כנגד הנאשם, מכוח דוקטרינת "הגנה מן הצדק".

יישומו של המבחן, על פי הלכת בורוביץ, מלמד שלא נפל פגם בהליך שמתנהל כנגד הנאשם.

רישיון הנהיגה של הנאשם פקע ביום 22.3.17.

אין מחלוקת בין הצדדים שהפקיעה מקורה בהצטברות של נקודות שנרשמו לחובת הנאשם, עקב דוחות שיוחסו לו ובוצעו על ידי נהג אחר, כשבסופו של יום דוחות אלה בוטלו.

כך גם אין מחלוקת בין הצדדים שביום בצוע העבירה, 24.7.20, רישיונו של הנאשם עדיין לא חודש. הנאשם ציין בבקשתו שעקב הנקודות הוטלה רישיונו ורק לאחרונה דיווחה משטרת ישראל על מחיקת הדוחות למשרד הרישוי, ומשרד הרישוי חידש את רישיונו.

כעולה מרישיון הנהיגה, זה חודש רק ביום 20.12.20.

בנסיבות אלה, וכל עוד רישיונו של הנאשם לא חודש, אסור היה לנאשם לאחוז בהגה, על פי חוק, כך שהגשת כתב אישום נגד הנאשם, בגין עבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע, בדין יסודה.

בנסיבות אלה לא מצאתי שעומדת לנאשם טענת הגנת מן הצדק שמצדיקה ביטול כתב האישום.

7. אשר לטענת הנאשם לטעות במצב המשפטי.

סייג הטעות במצב המשפטי קבוע **בסעיף 34 ל^ט לחוק העונשין, התשל"ז - 1977** (להלן: "חוק העונשין"), הקובע כלהלן:

"לענין האחריות הפלילית אין נפקה מינה אם האדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו של האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר."

בע"פ 845/02 מדינת ישראל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ (מיום 10.10.07) ציינה כב' הנשיאה ד' בייניש (כתוארה דאז) שעל מנת לחסות תחת סייג זה יש לעמוד בדרישות הסובייקטיביות של כנות הטעות וכן בדרישה נוספת אובייקטיבית, לפיה, הנאשם לא יכול היה למנוע את הטעות באופן סביר. באשר לדרך קביעתה של דרישה זו נפסק:

"השאלה האם טעותו של הנאשם בדין הפלילי הייתה בלתי נמנעת באורח סביר, תוכרע בהתאם לאמצעים שעמדו לרשותו לבירור הדין במקרה מסוים, לסוג העבירה שלגביה מתעוררת טענת הטעות בדין, ולמידת המאמץ שהקדיש הנאשם לבירור הדין תוך שימוש באמצעים הסבירים שעמדו לרשותו; כמו גם לנתוני הרקע של הנאשם וגיבוש המודעות שלו ליסודות העבירה בהתאם לכישוריו האינדיבידואליים. בחירתו של הנאשם באמצעי מסוים לבירור הדין, כמו גם היקף האמצעים שבהם עליו לנקוט, כפופים למבחן של סבירות. בהקשר זה מקובלת עלינו טענת המשיבים כי אין בלשונו של סעיף 34 לחוק העונשין או בתכליתו כדי לחייב נאשם לנקוט "בכל" האמצעים האפשריים העומדים לרשותו לבירור הדין. אם אכן נקט הנאשם באמצעים סבירים, בהתחשב בסוג העבירה ובמורכבותה ובהתחשב בנתונים שיכול היה להשיג במאמץ סביר בנסיבות העניין לשם בירור הדין הפלילי, ולמרות כל אלה הוא טעה בדין, מן הראוי שטעותו של הנאשם תיחשב לבלתי נמנעת באורח סביר."

עוד נקבע שם:

"בתנאים מסוימים ומוגבלים תחול ההגנה אף כאשר הנאשם היה מודע לקיומו של הדין הפלילי הרלוונטי, אך פעל רק לאחר שבחן מראש את תחולת הדין על התנהגותו והסתמך על מידע או ייעוץ מקצועי רציני בנסיבות העניין, באשר לפרשנות הדין; ובלבד שהנאשם ביצע את העבירה לאחר שלא עלה בידו באורח סביר למנוע את הטעות המשפטית."

בענייננו, טענת הנאשם שנוכח ביטול האישומים והדוחות נגדו, סבר שהוא רשאי לנהוג, ומכאן שחלה טעות במצב המשפטי - דינה להידחות.

הנאשם, כעולה מבקשתו, היה מודע לכך, שבעת ביצוע העבירה, לא היה ברשותו רישיון נהיגה תקף. זאת ועוד, כעולה מתגובת המאשימה, ביום 14.12.19 נרשמה לחובת הנאשם עבירה דומה, כך שהנאשם ידע שאסורה עליו הנהיגה כל עוד אין ברשותו רישיון נהיגה תקף.

יובהר שאין נפקא מינא לכך שלחובת הנאשם נצברו נקודות במשרד הרישוי, בשל דוחות שנרשמו לחובתו, שלא באשמתו, ואף בסופו של יום בוטלו. כל עוד רישיונו של הנאשם לא חודש, אסור היה לו לנהוג ברכב כשרישיון נהיגתו פקע.

בנסיבות אלה לא ניתן לטעון לטעות במצב המשפטי.

בהינתן האמור, דינן של טענות הנאשם להגנה מן הצדק ולטעות במצב המשפטי - להידחות.

הדין שקבוע לשמיעת ראיות ליום 19.12.21 נותר בעינו.

ניתנה היום, י"ט אב תשפ"א, 28 יולי 2021, בהעדר הצדדים.